

УДК 262.7:261.2 (043.2)

Костінський П.А.

Національний авіаційний університет, Київ

ДУХОВНА ТРАДИЦІЯ ЯК ЧИННИК СИНТЕЗУ ЯЗИЧНИЦЬКОЇ ТА ХРИСТИЯНСЬКОЇ ОБРЯДОВОСТІ

Прихід християнства на слов'янські землі не призвів до швидкого зникнення язичництва. Хоча християнська віра була офіційно прийнята у X ст., але це не означало, що весь народ відмовився від стародавньої язичницької (поганської) віри й повністю прийняв нову. Розповсюдження християнства супроводжувалось його злиттям, синтезом зі стародавніми віруваннями. Язичницькі боги поступово злились з християнськими святими і врешті решт втратили свої імена, але передали свої функції й атрибути на цих святих. Так язичницький Перун, верховний бог східних слов'ян, продовжував шануватися під ім'ям Іллі Пророка. Ця тенденція знайшла своє подальше втілення у процесі формування християнських обрядів, ритуалів та свят. Православна церква толерантно ставилася до процесу пристосування стародавніх вірувань до церковних обрядів, в результаті чого вони збереглися у більшій мірі і сьогодні.

Свято Нового року. Звичай святкування нового року, а точніше нового сонячного циклу, прийшов до нас з часів первісного ладу, з язичницьких релігій. Сонце для наших предків було головним божеством, від якого залежали світло і тепло, тобто основні умови життєдіяльності. Спостереження людей за небесним світилом та визначення дня, що починав збільшуватися (на сьогодні – це 23 грудня), привело їх до думки відзначати цю важливу подію, вшановуючи таким чином Бога Сонця. А від давньої назви сонця – «Коло» походить велика кількість слів української мови, що свідчать про його особливе – божественне – походження. Зокрема, слово Коляда (коло да) – це первісна назва Різдва. Адже в християнство – головну релігію Європи, Америки і Австралії, поступово перейшло більшість язичницьких обрядів, а народження Ісуса Христа поєдналося з початком нового року – нового сонця.

В часи язичницької культури наші предки задобрювали різноманітних богів і духів жертвоприношеннями (в основному, продуктами), які розвішувалися на деревах. Дерева для цього вибиралися вічнозелені (символ постійного, невмирущого життя) і хвойні, бо вважалося, що хвоя відганяє злих духів (випари хвої мають бактерицидні властивості). Згідно цієї традиції, хвойне дерево чи гілочки цього дерева є обов'язковими атрибутами сучасного Нового року, а продукти для духів стали в наш час смачними подарунками для дітей та декоративними прикрасами, які приносять естетичну насолоду.

Науковий керівник: Мокляк Л.І., доцент НАУ